

Lo Somatenent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dimercres 5 d' Octubre de 1898

Núm. 3.715

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 4
provincias trimestres 12
Extranjer y Ultramar 18
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra La que paga més contribució de la provincia
FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT
Arrabal Santa Anna, 80, prop á la plassa de Catalunya (Teléfono 13)

Fábrica de flors artificials

María Perpiñà

REUS.—CARRER MAJOR, NUMERO 22.—REUS.

Com tots los anys en aquesta época hi ha un gran y variat surtit en coronas funebres, flors de seda, pluma, porcelana, zinch y tela impermeable; medallons de diferents formas y classes, creus, pensaments, y altres objectes artístichs que en lo dia dels morts, selen colocalse sobre las tumbas, com carinyós tribut dedicat á la memoria dels que foren.

Alta novetat en coronas de porcelana

Se fan també tota classe d' inscripcions ab lletres brodadas, pintadas, y de paper, destinadas al propi objecte.

PREUS REDUÏTS

Nota.—Se dibuixan cintas pera brodar inscripcions.

Secció doctrinal

Humor ministerial

Se coneix que en Gamazo es un home tranquil y que no li llevant la tranquilitat las circumstancias, per criticas que sían. Perque hem de suposar que 'l bo del home s' ha passat tot aqueix temps d' angunias y quimeradas estudiant y desarrollant son plan d' ensenyansa, de la anomenan segona quel plan; pochos dias avans de comensarse 'l curs, com de costum, per que ningú tinga temps de fersen capas, ha sortit á la llum pública.

Nosaltres no 'n sabíem res, y si ho havíam llegit ho havíam oblidat, de que 'l antich jefe dels triqueros somiés en reformar l' ensenyansa. Y tal vegada no 'l duya aqueix mateix intent al entrar en un ministri que semblava no fos lo seu, perque era mes indicat lo d' Hisenda, bé que ja es sabut que aquí á Espanya los polítichs son bons per tot y no hi ha que extranyar res. Fins de mala gana hi entrá en Gamazo en lo ministeri, tots nos recordem de quant costá donarnhi en tenent, y per aixó nos ha sospres més que ho agafés de tant bon humor, que en mitg de los grans caborias de que, com membre significat del govern, ha hagut de participar s' entretingués en reformar l' ensenyansa. Los ho deurá comanar als ministres de Foment la propia poltrona, perque hi están fets de veras á veure trasbalsar la segona ensenyansa, que, pobreta, un repós de tres anys may la pot conseguir.

Es clar, ja ho comprenem. La segona ensenyansa y 'ls batxillers, que vol dir molt, y per esser un batxiller digne y aventatjar alguna mica á las donas que, segons la sentència folklorica, ja ho son de naixensa, cal plantarshi, estudiar molt y moltas cosas.

Vallá la pena, donchs, que en Gamazo deixés estar los trigos y emprenqués una nova reforma de l' ensenyansa del batxillerat. Vinga un plan y desseguida un decret, y al avió. Las assignaturas son no més que trenta cinch, y la segona ensenyansa durará mitja dotzena d' anys. Vaja, tot plegat es módioc, que de pitjors nos n' hem vistas y un, al veure 'l plan d' en Gamazo, s' alivia recordant lo den Groizard, que naufragá per massa feixuch, com naufragará, si Deu plan,

pot dir que cauhen per son pés. Verdaderament se

En lo programa d' assignaturas n' hi ha algunas que 'l nom solament ja farà posar pell de gallina als estudiants com per exemple, «Derecho usual», «Técnica industrial y Agrícola», etc. etc. Però á nosaltres lo que més nos ha cridat l' atenció ha sigut l' empenyo en posarhi castellá, y, francament, nos ha admirat la gran intuició den Gamazo que desde Madrid no pot sentir, com nosaltres sentim, l' excelent castellá que aquí s' usa, de palabra y por escrito. Perque, filllets, l' idioma de Cervantes sentí en colegis ó en conversas de la buena sociedad ó llegit en semanarios locales alcanza aquí tant singular perfecció que verdaderament nos sentim inclinats á enviar l' enhorabona á n' en Gamazo, á qui 'ls diaris de Madrid solen anomenar el diputado castellano, es dir castellá per excelencia. Fa bé de mirar per la patria, perquè fins n' hi há necessitat de fomentar el sonoro idioma ara que 'ls yankis farán de las llurs á las Antillas y, á golpes d' inglés, cuydarán fer perdre 'l castellá de guayaba de que allí se servían. Fomentarlo á la Península, fer de manera que 'ls batxillers, que no se n' cuydarán més, tant si entran en facultat com si no hi entran, pogan usarlo degudament, sobre tot en los actes oficials que es ahont més sol lluir.

Y l' exemple pot cundir fins entre 'ls que prescindeixen de la segona ensenyansa, y s' dedican á fabricants y, andando el tiempo, resulta que per fas ó per nefas han de terciar ab lo diputat, ó 'l director general, ó 'l ministre, y se 'ls coneix la deficiencia de castellá, com are dinhen que s' coneix la deficiencia de francès á n' en Montero Rios, ex-ministre, president del Senat y jefe d' una importantissima comissió diplomática que ha de funcionar en la capital de Fransa. Ab tres cursos seguits que, si no aném errats, n' haurán de passar los aspirants á batxillers, alguna cosa pot adobarhi. Nosaltres desitjém que 'ls estudiants ho prenguin de grat y s' hi aficionin, mal sia no més que per poder llegir á la dona y á la familia, després, quan sían casats y enmeynadats, los discursos parlamentaris ab l' atenció deguda, cosa molt rara avuy en dia, indubtablement per haverse desouydat d' una manera tan deplorable en la segona ensenyansa aqueixa capdalt assignatura. Desitjém que 'ls estudiants s' hi aficionin

y no 'ls passi lo que 'ls passava als de nostre temps, lo hual aném á contar, vinga á tom ó no hi vinga.

Sucehía, donchs, que teníam una cátedra d' Historia Universal y una altra d' Historia d' Espanya, que s' feyan alternativament que 'n dinhen, á istil de plassa de toros. Nostres condeixebles l' historia la trobaven sempre al últim full y no se la miravan sino uns quantos dias avans dels exámens per passar y fora. Nosaltres, que eram d' un altre tarrannar, davam á l' historia una pila més d' importancia y 'ns hi paravam y estudiávam. Però després, quan hi vegérem més clar, nos convencérem de que 'ls nostres companys, més ó menos inconscientment, ho havían endevinat, y havían fet santament de no matarshi. L' historia universal que 'ns ensenyavan, passada per la ciencia infusa dels autors de text que patiam, era una mena d' olla de cola ab regust que un paladar ben educat no 'l podia rebre; l' historia d' Espanya venía á esser uns quantos articles del «Imparcial» mal embastats per qualsevol quidam. Y resultá que, després d' haverhi veíllat y d' haver-noshi cremat las cellas sapiguérem menos historia que cert avi vell del nostre carrer que estava enteret de totas las campanyas d' en Joseph Botella, contava de pé á pá totas las de negres, y sabía millor que ners y las verdaderas Boqueras.

xa. A nosaltres fins aquets fets contemporanis nos los havían servit disfressats.

Ab aixó no voldríam que després dels tres cursos de castellá los succehís als batxillers una cosa més ó menos semblant á lo que 'ns succehí á nosaltres ab l' historia, aixó es que, després d' haverhi encaparrat, lo llegir y parlar castellá hagués passat de moda.

Sis cursos de sentit comú havia d' haver posat en Gamazo en lo nou plan, pero ja 'ns ne fem càrrech: havent de valernos de catedrátichs per oposició, no s' hauría trobat de segur pron personal per ensenyar aquesta assignatura. ¡Fa tant temps que ningú l' estudiá á Espanya!

M. R.

Espigolant

Los fossars acostuman á estar plens de malas herbas; la terra grassa per la mort las fa fructificar y aquí ara també, que la mort sega ferm, ab la exousa de la regeneració naixen programas y opinions dels polítichs, que son las malas herbas d' Espanya. Lo Lliberal es lo qui ha tret per un moment á la vida alguns vells que brillaren l' any 68 y 73, entre altres al senyor Figuerola, aquell catalá hort.

Y fixanse en las declaraciones d' aqueixos homes, dona pena lo veure que tots ells no han après res, ni en lo govern ni en l' oblit. ¿Es un lliberal qui parla? Donchs los frares han perdut á Filipinas. ¿Es un integro? Donchs son los lliberals que tenen la culpa de tot. ¿Es un lliure-cambista? Los drets aranzelaris. ¿Es un home civil? Son los militars. ¿Es un militar? Donchs son los homes civils. ¿Es lo Montero-Rios ó 'l senyor Sagasta? Lo país, tots y ningú, l' historia de Meo.

Y no obstant ningú s' ha recordat d' un gran patriota; ningú ha pensat en aquell home que no hi té cap culpa en la guerra y que carregará ab totas. Per éll no es pas feta la creu de Sant Fernando y ni las cessantias, ni las pensions l' alcansen. Ell es lo pagés, lo pobre y honrat pagés, que ha donat á sos fills, que ha donat son cabal y que ni ha fet manifestacions, ni

protestas y ni hā llegit diaris ni ha fet anar y tornar generals á trompó. Ell es lo pagés, que mentres la febre de la guerra distreya al menestral de sos quefers, ell plé d'esperansa en l'endemá, sembrava, conreubava y cullía, tot regant de llàgrimas lo solch que deixava l'arade, pensant en son fill, que 's moría potser en los hospitals de Cuba.

Ell no l'ha mort en Meco, nó, ni pensa en la regeneració, perque ell podrà ser inconscient pero es l'arrel y la soca de l'Estat y la sava de forta vida, que dona forsas als demés, fins á aquells que com en Sagasta li diu que ab aquest país pobre y desert no 's pot anar en lloch.

Y mentres los altres cridavan y feyan lo badoch devant de las redaccions dels diaris, esperant la gran victoria, ell treballava de ferm pera oferir als que retornan lo pá sanítós, que la mare ha pastat y 'l ví reconstituyent, que ha guardet en lo seller.

Aquest gran patriota no es digne de nostra compasió, ¡veritat!, polítich sense cor?; aquest gran patriota es lo que 'n diheu *massa neutre, y etern menor*. Empró, aquest gran patriota es com l'arbre que dona fruyt y vosaltres sou com l'herbám del fossar. Si 'l guanyen en astucia no 'l guanyen en honradés, si li son superiors en vicis no li arriben ni á la sola de l' espardeña en virtuts. Y aixís si regeneració té d' haverhi. d'ells, que están sáns de cor y d'esperit, naixerá, no de vosaltres, corruptuts fins al moll dels ossos, y tan flachs de cos com grassos de vanitat, d'orgull y de cobdicia.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

del día 4 d' Octubre de 1898

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Greu d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular.
9 m.	755	83		4'3	Ras	
3 t.	756	84				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS
	Máxima	Minim.	Tem. tip.		
3 t.	Sombra 27		25	S.	0'6

A dos cuarts de deu de la nit d'ahir en lo «Centro de Lectura» d' aquesta ciutat, hi tingué lloch una numerosa reunió d' entitats locals y per unanimitat s' acordá gestionar eficasment indult pera 'l reo que 'l tribunal de justicia ha condemnat á mort y quin fallo, cas de no obtenirse aquella gracia, ha de executar-se á Reus.

Del sí de la reunió va nombrarse una Comissió permanent encarregada de fer quant cregui oportú al objecte indicat, quedant designats los senyors següents: Ilm. Sr. Alcalde, D. Eogeni Mata, D. Emili Vallvé, D. Pere Nolasco Gay, D. Joseph Vidiella, lo Reverent senyor Arxiprest, D. Juliá Nongués, y 'l Director del «Diario de Reus», en representació de la premsa local.

Ahir va morir repentinament á Tarragona l' advocat, degá del Colegi de dita ciutat, D. Manel Guasch.

Era aquest senyor magistrat de la Audiencia provincial y persona molt apreciada, tant per ses bones qualitats de ciutadà com de la carrera que ab molt llhument exercia; ademés, havia tingut l'acert d' estar separat sempre de tots los partits polítichs.

Que descansi en pau.

Ab motiu de ser ahir lo Sant de la Superiora del Hospital Civil d' aquesta ciutat, Sor Francisca Bragulat, va celebrarse al dematí un solemne ofoi en la Iglesia del mateix Hospital y seguidament los noys y noyas del Assil, donaren lo bon dia á la Superiora rehent de las sevas mans los més aplicats lo consegüent premi.

A la tarde en lo mateix Assil, alguns dels assilats representaren dos quadrets dramátichs propis pera la infancia, y la numerosa y distingida concurrencia que correspongué á las invitacions de Sor Francisca quedá complascuda y satisfeta de la educació que á l' Assil se dona per las germanetas de Sant Vicens de Paul que cuidant del Hospital, las qui, y en especial la Superiora, reberen ahir innombrables enhorabonas.

Ahir en celebració del sant del avi del Rey, las tropas van vestir de gala, y la *gualda y roja* ondejá en los edificios públichs.

Ab objecte de facilitar la assistencia á las festas en honor de Nostra Senyora del Pilar á Zaragoza, la Companyia de T. B. F. organitzarà dos trens especials lo dia 11, desde Vilanova l' un y Mora la Nova l' altre y principals estacions següents á dita capital, que sortiran del origen, respectivament, á las 9'11 y 10'51 del matí, arribant al destí lo primer á las 7'8 de la nit y 'l segon á las 4'48 de la tarde.

Pera la tornada, que 's verificará 'l dia 15, s'organizarán també dos trens especials, que sortiran de Zaragoza-C-S. pera Vilanova y Mora la Nova á las 7 y 8'19 del matí respectivament, arribant al destí lo primer á las 4'53 y 'l segon á las 2'10 de la tarde.

Los bitllets serán d'anada y tornada, de 2.ª y 3.ª classe, á preus reduhidíssims, y sa expedició comensará lo dia 5.

En lo tragecte de Casp á El Burgo, se farà ademés lo servey económic en los trens mixte y de mercancías que hi ha establerts, ab carnatjes de la classe dels bitllets, desde 'l dia 11 al 14.

Tindrán accés al tren especial originari de Vilanova.

Los possehidors de dita classe de bitllets que 's trasladin á dita població ab lo tren que arriba á la mateixa á las 8'30 del matí; los que passin á Sant Vicens en lo tren que arriba á dita estació á las 9'32 del matí, procedent de Tarragona; y 'ls que vagin á Roda en lo tren que arriba á dit punt á las 10'4 del matí, procedent de Picamoixons.

Aquestos viatjers deurán efectuar lo viatge de tornada en lo tren especial que sortirá de Zaragoza-C-S. lo dia 15, á las 7 del matí, arribant á Roda, Sant Vicens y Vilanova á las 3'56, 4'14 y 4'53 de la tarde, respectivament, poguent continuar á sas procedencias per los trens ordinaris.

Ab motiu de la escassés de menjar pera 'l bestiar, ha sofert aquest una depreciació molt marcada, especialment lo vacuno y llanar.

En lo mercat ultimament celebrat á Santiago, fou extraordinaria la concurrencia del primer, y molt escassas y á molt baix preu las vendas realizadas.

Tamóe lo bestiar de tocino se ven molt barato, sobre todas las crias.

Han quedat exposats en los salons del Foment del aquesta corporació per nostres cónsuls de diversos punts del extranger.

Durant l' actual trimestre la tassa telegráfica pera 'ls despatxs que s' expedeixen al extranger, tindrán un augment de 66 per 100 en lloch del 75 que 's cobrà 'l últim trimestre.

De las 700 Fillas de la Caritat que sortiren d' Espanya pera la guerra, 300 tornan cuytant dels repatriats, 100 han sigut víctimas de las balas y 300 quedan al servey dels hospitals á Cuba y Puerto Rico.

Un periódich de Orense demana que s' augmenti la Guardia Civil en aquella provincia donchs diu que á la escassa forsa de dit institut se deu al augment que ha tingut allí fa alguns anys la criminalitat.

Afegeix que hi ha comarcas completament abandonadas,

La estadística, formada ab arreglo als datos oficials més recents, dona com aproximadas las següents xifras pera la superficie ocupada per vinyas en cada provincia, la cual, suposant que cada hectárea, dongui un rendiment mitj anyel de 15 hectólitres de vi, s'oposa una producció total de uns 27 milions de hectólitres de vi al any.

Provincias.—Alava, 12,507 hectáreas. Alabete 60.811. Alicante, 54.000. Almeria, 6.883. Avila 20 042. Badojoz, 11.187. Barcelona, 126.141. Burgos, 37.793. Cáceres, 11.866. Cádiz, 19.610. Castellón, 45.862. Ciudad Real, 67.793. Córdoba, 18.714. Coruña, 205. Cuenca, 24.318. Girona, 47.856. Granada, 32.421. Guadalejara, 26.104. Guipúzcoa, 220. Huelva, 11.887. Huesca, 45.580. Jaén, 25.106. León, 22.571. Lleyda, 48.000. Logroño, 87.100. Lugo, 3.747. Madrid 48.410. Málaga, 80.000. Murcia, 25.556. Navarra, 37.537. Palencia, 2.315. Pontevedra, 7.266. Salamanca, 14.496. Santander, 1.241. Sevilla, 10.888. Soria, 2.627. Tarragona, 111.066. Teruel, 47.602. Toledo, 43.546. Valencia, 93.844. Valladolid, 105.279. Nizcaya, 7.915. Zamora, 48.885. Zaragoza, 90.000. Islas Baleares, 18.374. Islas Canarias, 7.064. Total 1.745. 103.

Resulta de aquestos datos, que classificadas las provincias per la extensió de sas vinyas, ocupan l'ordre més superior, las de Barcelona, Tarragona, Valladolid, Valencia, Zamora, Girona, Teruel, Castelló y Toledo,

que apareixen ab una superficie de cultiu vitícola superior á 40.000 hectáreas.

Pora apreciar ara la relativa riquesa vinícola de cada provincia, seria necessari que per los centres oficials se publicuessin los datos del número d'hectólitres de vi que per térme mitj se cull, puig d'aquest modo podríam relacionar lo cultiu ab la producció.

Noticia aquesta, interessantíssima, pera la viticultura y que encare que difícil de obtindre ab exactitut, deu procurarse á tota costa, en virtut de series observacions y multiplicadas compulsas que conduheixin al coneiximent verdader del ram de producció tan important pera Espanya.

Se queixa *El Vendrellense* de que molts dels telegramas que ab resposta pagada y desde 'ls punts de desembarch dirigeixen los regressats de Cuba y á las sevas familias participantlos la arribada no arriban al seu destí, y pregunta si pot ser que hi hagi qui 's queda l' import de la resposta fiant en que 'ls remitents son *aves de paso* y per tant no han d'anar á reclamar.

Es fácil, y mes que fácil, possible. Aixís es com n'hi ha que enteben s' ha de comensar á regenerar á Espanya.

Y esperém á que 'l govern tingui colocats las bancadas de funcionarios civils que aviat serán repatriats; allavors si que aixó será Xauza.

O la Sierra Morena.

La prebenda vacant en la Metropolitana y Primada Basílica de Tarragona, pera qual provisió s' han celebrat fa poch dias oposicions, ha sigut provehida á favor del M. I. doctor don Cayetá Sentís, qui, pressa ja posesió de tan important carrech, passá seguidament á desempeñar en lo Semari Pontifici, y en lo concepte de professor numerari, de la classe de Dret canónich, romá y patri.

Nostra enhorabona al doctor Sentís, al qui felicitem per lo seu ingrés en lo Capítol Catedral d' aquella arquebisbal Iglesia.

Copíem de nostre colega *La Opinión* de Tarragona, lo següent:

«Succeheix ab frecuencia y ahir succehí á varis testimonis que devían compareixer al judici que se celebrá en la Audiencia y á otras personas, que per compte de pendre á Reus lo primer tren que d' aquella ciutat va á Lleyda y surt moments avans, veientse precisats al notar la equivocació á baixar á la Selva y esperar lo tren descendent que arriba aquí á dos cuarts d'onze.

Creyém que la equivocació s' evitaría donant avis en la estació del tren que surt, y pera que s' efectuhi cridém la atenció del digne quefe de la estació de Reus».

Al avis del colega hi afegim lo nostre.

A Sant Pol de Mar es objecte de moltes discussions entre comparets, l' aspecte que presentan las riparias y rupestris ab la secada que están atravessant, puig mentres los primers conservan encara en general, una bonica verdor y ufana, en relació al temps que passa, los últims quedan raquítics y 's van assecant paulatinament, al revés de lo que s' havia cregut fins ara. Falta saber si aixó es degut á las varietats del terrenó ó alguna altra causa desconeguda, puig sabem que en otras bandes ha donat diferent resultat.

A Valencia ab lo títol de «El dimoni coix», ha comensat á publicarse un periódich satírich en llengua valenciana.

A Euskaria s' assegura que 'l diputat provincial en Aureliá Galarza, elegit diputat provincial per lo districte de Guernika, porta á la Diputació la representació del programa fuerista en son sentit més radical y sense cap compromís personal.

Si 's reuneix sufcient número de senyors regidors avuy al mitj dia nostre Excm. Ajuntament celebrará sessió de primera convocatoria.

Ab lo títol de «Colegi de Sant Jordi», nostre estimat amic y company de causa en Francisco Flos y Calcat, inaugurarà lo dia primer del actual, en lo carrer de Sant Honorat, número 9, pis primer, la primera escola catalana que s' ha establert á Barcelona.

Reservantnos donar més detalls pera quan l' hagin visitada, doném la enhorabona á nostre amic per sa institució y desitjém véurela concorreguda aviat per un gran número de deixebles.

«La Ley», diari de Santiago de Xile, en son número del dia 1 d' Agost, publica lo darrer manifest de la Unió Catalanista y després de fer constar que es tra-

duhit expressament, diu «Publicat a Barcelona capital de la Nacionalitat catalana a 12 de Juny de 1898».

Lo recaudat en la Administració de Consums en lo dia d'ahir per diferents especies puja la quantitat de pessetas 1039.06.

Correspondencia particular de LO SOMATENT

Buenos Aires.
Las últimas noticias alcanzan lo día 7 del mes passat. Lo govern ha autorisat als cossos de voluntaris de la guardia nacional que agregats ab altres divisions prenguin part a les maniobras que denhen verificarse a Mendoza.

Lo nou consull del Estat espanyol a l'Argentina, D. Juli Arellano, no s'fará cárrech del consullat fins a primers de Janer essent jubilat elashoras lo consull actual Sr. Durán.

Travalla activament lo comitè d'estudiants argentins pera fer una gran manifestació a favor d'Italia que encabesserá la banda de música de la «Legió Italiana» que vestirá per primera vegada l'uniforme corresponent.

Trenta societats argentinas de joves s'han adherit a la manifestació, que junt ab molta part de la colonia italiana, aniran a depositar una corona al peu de la piràmide de Maig y una altra al peu de la estátua de Massini haventhi los seus corresponents discursos fets per elements dels partits avansats.

S'accentúa la simpatia entre italians y argentins.

Las últimas noticias de Montevideo y de la mateixa fetxa ens diuhen que continúa la intranquilidat a causa de la propaganda del partit colectivista contra'l President Sr. Cuestas.

En los molls s'observa una rigorosa vigilanciá en las personas que embarcan ó desembarcan, estant prohibit l'estacionarse grupos a tot lo llarch del moll y devant las oficinas públicas.

Las mides que s'prenen dins a la capital son extraordinarias per por d'una revolució colectivista.

Lo quint regiment de cavalleria fa un servey de rondas pels aforas de Montevideo y altres forsas renden de nit per la capital donant l'«alto» a tothom.

Lo President diu que treballará perque no hi hagi la revolució que avansa, a fi de tornar la tranquilidat al país, y en cas contrari diu que ja compta ab prou forsas pera ferla fracassar.

Lo conflicte ab lo Banc de la República ha quedat solventat: ha renaudet la confiança y ja no s'presenta ningú a cambiar los bitllets per metálich.

LL.

Secció oficial

Registre civil
del dia 3 d' Octubre de 1898

Naixements
Marcelo Miró Sabater, de Francisco y Josepha.

Matrimonis
Cap.

Defuncions
Isabel Guasch Pujol, 61 anys, Canterers, 12.—
Rossendo Arnau Papiol, 10 mesos, Santa Paula, 6.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Froilán.
Sant de demá.—Sant Bruno.

Secció comercial

Moviment del Port de Tarragona

Entradas del dia 2

De Port-Vendres en 2 dias pail. francès «Alphonse et Marie», de 63 ts., ab bocoys buyts, consiguat a D. Antoni Mariné.

De Barcelona en 6 horas v. «Melitón González», de 610 ts., ab tránzit, consiguat als senyors Fills de B. Lopez.

Despatxadas
Cap.

Entradas del dia 3

De Bilbao y esc. en 28 dias v. «Cabo Roca», de 1.113 ts., ab efectes, consiguat a D. Marián Peres.
De Cette en un dia v. «Amalia», de 242 ts., ab

bocoys buyts, consiguat als senyors Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

Despatxadas
Pera Bilbao y esc. v. «Melitón González», ab efectes.

Pera Marsella y esc. v. «Cabo Roca», ab carga general.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27
Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	57'20	Cubas del 86	68'50
Exterior		Cubas del 90	51'
Colonial	72'	Aduanas	89'25
Norts	24'55	Ob. 5 0/0 Almansa	
Fransas	26'80	Id. 3 0/0 Fransa	41'12
Filipinas			

PARIS
Exterior 43'55 Norts

GIROS
París 50'80 Londres 38'15

Se reben órdes pera operacions de Borsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Borsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los paisos.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Borsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	57'15	Aduanas	89'25
Exterior		Norts	24'55
Amortisable	66'75	Fransas	26'75
Cubas 1896	68'50		
Cubas 1890	51'	Obs. 6 0/0 Fransa	86'50
Exterior París	43'55	Id. 3 0/0	41'25
		GIROS	
París	50'80	Londres	38'15

Órdes de Borsa pera Barcelona, Madrid y París.—
Compra y venta al comptat de tota classe de valors.
—Descompte de cupons.—Compra de monedas d'or y bitllets de tots los paisos.

Anuncis particulars

Un petit bleu

... y tindrà vosté una ferida horrorosa, puig ab la velocitat que portava la seva máquina....

—No... «un petit bleu»... gracias al vestit que portava de CHEVIOT INGLÉS de la casa PORTA.

No deixin d'admirar lo variat y extens assortit de corbatas. 500 dibuixos a pessetas 1'25 una.

ESCORIAS THOMAS.

Végis l'anunci de la quarta plana. Dirigirse a casa Gambús, carrer de Vilá Bou) 12.

¿Qué es hernia?

La hernia, terme facultatiu que significa lo que vulgarment s'anomena quebradura, quibrancia, relaxació (Trencat), es la separació dels teixits que formen la paret del ventre, per quina obertura surten los intestins.

¿Cóm se coneix?

Per la excrecencia, (bulto), més ó menós tou ó més ó menos gros que apareix estant dret y desapareix las més de las vegadas tirantse al llit.

¿Quinas son sas consecuencias?

La persona que sofreix aquesta dolencia organica, que apareix moltas vegadas insensiblement y per relaxació natural dels teixits, ó be a consecuencia d'un esforç voluntari ó involuntari, com es lo tossir ó estornudar, está exposat continuament a una mort horrible; per aixó basta una mala digestió, ó una petita inflamació en la vora de l'anella ú obertura que deix passar l'intestí pera efectuar-se la estrangulació del mateix.

Consequencia de lo dit es lo creure que que se vol armatost mentres tingui'l nom de braguer ja las suficient pera aliviar sa dolencia, quan no es aixis, sino que es precis que'l braguer sia aplicat en cada cas, per personas coneixedoras de son mecanisme, y no per mans inexpertes, que colocan braguers al atzar, com si operació tan delicada fos la cosa més senzilla.

Braguerets de cauchou, ab resort per la prompta curació dels tendres infants.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carrement d'espallias.

Faixas hipogástricas pera corretgir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias, ab llarchs anys de practica en la casa de D. Joseph Clausolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

En la pastisseria

de JOSEPH VIDAL, carrer de Llovera (Padró), se expendeixen tots los dias llanguets a dos rals dotzena.

ESCOLA MERCANTIL

DIRIGIDA PER Don Salvador Sotorra Barrera

Mestre superior y Contador de fondos provincials y municipales

Carrer del Hospital, 5, principal.—Reus.

En aquesta escola, dedicada especialment a la ensenyansa practica mercantil, poden los alumnos, en breu temps,

Primer. REFORMAR sa defectuosa escriptura transformantla en hermosa lletra inglesa, rápida y comercial.

Segon. Apendre, baix un procediment practich, la TENDURIA DE LLIBRES pera poguer desempeñar ab acert lo delicat cárrech de Tenedor DE LLIBRES.

Tercer. Cursar los idiomas FRANCÉS, INGLÉS y ALEMANY.

Quart. Fer un estudi de CÁLCULS MERCANTILS ab operacions de BANCA y BOLSA.

Quint. Practicar la ORTOGRAFIA castellana y la CORRESPONDENCIA MERCANTIL.

Sisé. Practica de DOCUMENTACIÓ COMERCIAL.

Nota.—S'organiza y s'porta la comptabilitat de casas de comers en sos propis escriptoris, y s'resolen consultas sobre organizació de comptabilitats especials.

PERA 'LS MORTS

Riquíssim y variat assortit de coronas, flors artificials, rams, pensaments y demés adornos propis pera nitxos, panteons y sepulturas y arreglo dels propis objectes que s'trobin fets malbé.

Ultima novetat y molt de gust a preus limitadíssims.

Se trobará en lo domicili de las germanas

RIFOLL
Carrer de S. Joan, 18, 2.^{on} Reus.

Diversions públicas

TEATRO FORTUNY

Certámen literari humoristich de la societat «La Palma»

En la Secretaria de dita societat se troban de venda de dotze a una de la tarda y de vuyt a deu de la nit las localitats pera l'acte de la repartició de premis als escriptors que 'ls han obtingut ea dit Certámen.

L'acte del reparto tindrà lloch lo diumenge dia 9 del actual, comensantse a las nou de la nit.

TELEGRAMAS

Madrid 3.

S'ha reunit la Cambra de Comers de Madrid y ha resolt adherirse a lo proposat per la de Cartagena pera que la Assamblea general se celebri en qualsevol població del centre d'Espanya que no sia Madrid, a fi d'evitar pressions politicas. L'objecte d'aquest Congrés del comers nacional será fer saber al Govern que ja no es temps d'evacuar la consulta sobre las instruccions a la comissió de la pau.

—Al acabarse'l Consell d'ahir a la nit rebé'l ministre d'Estat un llarch despaig donant compte de la conferencia d'ahir.

—«El Tiempo», comentant la conferencia de París diu que no convé ferse ilusions ni tampoch entregar-se al desaliento, perque hi ha rahons pera esperar un mal resultat y altres pera esperar lo bó.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

'SORTIDAS'

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y diptes, (per Vilanova).
12'41 t. mercancías, segunda y tercera.
4'57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilanova).
1'58 t. per id. (per Vilanova).
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—8'40 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'24 m.—8'00 m.—12'05 t.—6'04 t.—7'36 n.

De Reus á Tarragona

8'30 m.—9'47 m.—2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

De Reus á Lleyda

8'40 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t.

De Reus á Vimbodí
1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª.
De Vimbodí á Reus
9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona.	8'30 m.
De id. per Sant Vicens.	1'30 t.
De Barcelona (per Tarragona)	8'30 m.
De id. directe	10'45 m.
De id. id.	1'30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda)	7'30 t.
De Madrid y Zaragoza	2'30 n.
De Lleyda y Huesca	7'30 n.
Dels pobles servits per peatons	9'00 m.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
Pera id. á las 2'00 t.
Pera id. y extranjer, per Tarragona, 7 tarde.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
Pera Tarragona, per Sant Vicens, á las 5 m.
Pera Tarragona, Valencia, Murcia y Andalucía, 7 nit.

Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y las líneas á las 8'00 m.
Pera Madrid, Aragón, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 4 t.
Los pobles servits per peatons á las 11'30 m.
Nota.—Deu tenirse present que tots los barcos que portan tropas de refors á las Antillas y Filipinas, portan també correu.

HORAS DE DESPAIG

Certificats de deu á onze matí y de 5'30 á 6'20 tarde. Valors declarats y objectes assegurats de deu á onze matí y de 5'30 á 6 tarde.
Apartats de 9'30 á 14'30 matí y de 3 á 3'30 tarde y de 7'30 á 8 nit.
Llista de Correus de deu á 11'30 matí y de 3 á 3'30 t.
Reclamacions de deu á detze matí.
Nota.—Entrega de valors las mateixas horas de despaig.

SERVEY DE BUSSONS

Los dels Estanchs se recullen á las 12 del matí ó de la tarde y 9 de la nit, lo de la Administració 5 minutos avans de la sortida de las expedicions y de las Estaciones á la arribada dels trens correus.
Los impresos, mostrars, periódicos, papers de negoci y medicaments deuen entregarse á má en la Administració.

SERVEY DE LA CARTERIA

Los Carters surten á distribuir la correspondencia á las 9 y 11'30 del matí—3 de la tarde y 8 de la nit.
Reus á primer d' Octubre. de 1898.—L' Administrador, Luci Reso.

PERA ADOB DE TOTAS LAS GULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

ESCORIAS THOMAS | SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

GARANTIZADAS PURAS SOLUBLES AL CITRAT SULEAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS GALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més económic, lo més efícas, lo més durader. **Sindicat de ventas de STASSFURT.**

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

Seció comercial

Moviment del Partit de Tarragona

De Port-Vendres an 7 dies per París, Alphonse de Port-Vendres, de 63 t., ab hoo de París, despaigat á D. Antoni Marqués.
De Barcelona an 6 dies per Madrid y Melilla, despaigat á B. Lopez.
de 610 t., ab trancat consigna als carques Elix de B. Lopez.
Despaigat á
Gp.
Retornada del dia 3
de Bilbao y sec. en 28 dies per Oporto, despaigat á D. Antoni Marqués, de 1113 t., ab efectes, consigna á D. Antoni Marqués, de 512 t., de Góte en un dia y 1/2.